

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ЗАТВЕРДЖУЮ
професор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Івриток С. В. *С.В.Івриток*

Протокол № 2 від «16» жовтня 2019 р.

№2016102019

ПРОГРАМА

Превентивної практики

Підготовки магістра

Спеціальності 053 Психологія

освітньої програми Психологія, Клінічна психологія

Луцьк – 2019

Програма пропедевтичної практики підготовки магістра, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія, Клінічна психологія за освітньою програмою «Психологія»

Розробники: Гошовська Д. Т. кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогічної та вікової психології, Фенина О. Я. кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної та клінічної психології.

Рецензент: Мушкевич М.І. кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної та клінічної психології.

Програма практики затверджена на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

протокол № 2 від 11.09. 2019 р.

Завідувач кафедри: _____ Гошовський Я.О.

Програма практики затверджена на засіданні кафедри практичної та клінічної психології

протокол № 3 від 11.09. 2019 р.

Завідувачка кафедри: _____ Мушкевич М. І..

Програма практики схвалена науково-методичною комісією факультету психології

протокол № 2 від 02.10. 2019 р.

Голова науково-методичної

комісії факультету _____ Іванашко О.Є.

Програма практики схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

І. ІНФОРМАЦІЙНИ ОПИС ПРЕВЕНТИВНОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	галузь знань: 05 соціальні та поведінкові науки	Нормативна
	спеціальності: 053 Психологія	
Загальна кількість годин – 120 годин	Психологія Клінічна психологія	Рік підготовки:
		6-й
		Семестр
		11 - й
	Магістр	Самостійна робота – 112год.
		Консультації -8 год.
		Вид контролю: Залік (11 семестр)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	галузь знань: 05 соціальні та поведінкові науки	Нормативна
	спеціальності: 053 Психологія	
Загальна кількість годин – 120 годин	Психологія	Рік підготовки:
		6-й
		Семестр
		13
	Магістр	Самостійна робота – 106 год.
		Консультації -14 год.
		Вид контролю: Залік (13 семестр)

2. КОМПЕТЕНЦІЇ

За результатами практики студенти будуть компетентними у таких питаннях: **знати:**

- особливості навчальної, професійної діяльності учнів, керувати нею й оцінювати її результати;
- провідний вид діяльності, сензитивні періоди та основні психічні новоутворення кожного вікового періоду;
- основні методи діагностики психічного розвитку дітей різних вікових категорій, вносити корективи в процес навчання з урахуванням даних діагностики;

- інтереси учнів і мотивацію навчальної діяльності, формувати й підтримувати зворотний зв'язок.
- головні методичні прийоми та принципи організації різних форм роботи з різновіковою вибіркою;
- активні форми і методи виховного впливу на учнів (діалогів, аутотренінгів, дискусій, акцій) і активно впроваджувати їх у практику власної діяльності

уміти:

- проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати власну діяльність;
- планувати форми роботи з урахуванням вікових особливостей та складності вирішуваної проблеми;
- розробляти й проводити різні за формою заняття, що найбільш ефективні при вирішенні конкретної проблеми;
- відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання;
- проведення профорієнтаційної роботи з учнями старших класів та випускників закладів середньої професійної освіти;
- аналізувати навчально-методичну літературу й використовувати її для побудови власного викладу програмного матеріалу;
- організовувати навчальну діяльність учнів, керувати нею і оцінювати її результати;
- володіти методикою проведення занять із застосуванням мультимедійних засобів;
- дотримуватись статево-вікового підходу до виявлення генезису деструктивних проявів у поведінці особистості і розробляти науково обгрунтовані програми соціалізації та корекції девіацій;
- розробка і проведення тренінгових занять, спрямованих на мотиваційну сферу, профорієнтацію, самоусвідомлення і самоприйняття.

ЕТАПИ ПРАКТИКИ

<i>Термін</i>	<i>Зміст роботи</i>	<i>Форма звіту</i>
<p><i>I етап</i> Підготовчий</p>	<p>вивчення стану превентивного виховання в класах, групах і в навчальному закладі взагалі; вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду з проблеми; методичне та теоретичне обґрунтування засад, форм, методів розв'язання проблеми; розробка програми дій класних керівників, психолога, заступника директора з виховної роботи,</p>	<p>Звіт про практику</p>
<p><i>II етап</i> <i>основний період</i></p>	<p>розробка індивідуальних карт для контролю за учнями з девіантною поведінкою, суїцидальними схильностями, харчовою залежністю тощо; визначення основних заходів, відповідно до плану виховної роботи навчального закладу, сприяння у розробці контрольного заходу; Впровадження програми пропедевтичної роботи (читання лекцій, проведення психологічних тренінгів); Проведення індивідуальних та групових консультацій (учнів, батьків, класних керівників) - Проведення тренінгових занять з підвищення самооцінки, профорієнтацію, самовизначення, настанова на позитивну програму життя; допомога учням в аналізі своєї поведінки; Підготовка та проведення профорієнтаційного заходу для учнів випускних класів, учнів закладів середньої професійної освіти старших курсів</p>	<p>конспект лекцій, семінарів, виховних заходів, тренінгової програми, профорієнтаційного заходу; план бесіди з батьками, учнями, класними керівниками</p>

<i>III етап Завершальний етап</i>	Узагальнюючий аналіз проведеної пропедевтичної роботи.	конспект лекцій, семінарів, тренінгових, практичних занять керівнику Інформування студента-магістра щодо засобів оптимізації форм і методів проведення педагогічної, профорієнтаційної роботи.
IV етап узагальнюючий	Підведення підсумків Складання звіту за результатами пропедевтичної практики	отримання характеристики від методиста-керівника, психолога. Письмовий звіт про результати превентивної практики

- розробка психологом анкет, діагностичних карт, тренінгів;

3. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Прочитати лекцію для учнів шкіл підліткового віку і учнів училищ з метою попередження шкідливих звичок (асоціальної поведінки, харчової залежності, суїцидальних проявів тощо).
2. Провести бесіду з батьками асоціальних учнів (схильних до залежної поведінки, суїцидальних проявів тощо).
3. Підготувати та провести тренінг з підвищення самооцінки, самовизначення, настанови на позитивну програму життя, тренінг професійного визначення учнів.
4. Підбір та розповсюдження психологічної та психолого - педагогічної літератури.
5. Провести профорієнтаційний захід для учнів випускних класів, підготувати та роздати рекламні буклети про факультет.
6. Підготувати звіт про проведену роботу, заповнити щоденник.

5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Види роботи	Кількість балів (максимальна)
Підготовка та проведення лекцій, бесід, семінарів	20 балів
Конспект лекції, семінарів, тренінгів.	10 балів
Конспект індивідуальної або групової консультації	20 балів
Провести тренінгове заняття, підготувати конспект	20 балів
Підготовка та проведення виховних заходів з учнями	10 балів

Підготовка та проведення профорієнтаційного заходу, конспект та розроблені зразки профорієнтаційних буклетів.	10 балів
Написання звіту, оформлення документації	10 балів
Загальна кількість балів	100 балів

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

6. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до організації навчально-дослідницької діяльності студентів та написання наукових робіт / Укладач О. Є. Іванашко. – Луцьк, РВВ «Вежа» ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. – 60 с.

7. Рекомендована література

1. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) / А.Й.Капська, О.В.Безпалько, Р.Х.Вайнола; [Заг. ред. А.Й.Капської]. – К., 2002.- 164 с.
2. Акусов А. Соціалізація особистості як психолого - педагогічна проблема//Соціальна педагогіка: теорія та практика.-2005.-1.– С.23-25
3. Алексеєнко Т.Ф. Соціально-педагогічна підтримка дітей групи ризику //Соціальна педагогіка: теорія та практика.-2005.-1.– С56-60

4. Алексеєнко Т.Ф. Молода сім'я: умови виховання дитини: Науково-методичний посібник. К., 2004.
5. Артюшкіна Л.М., Специфіка професійної діяльності соціального педагога загальноосвітньої школи-інтернату для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування/ Л.М.Артюшкіна, А.О.Полянничко;/Практична психологія та соціальна робота.-2004.-2.– С.42-47
6. Архипова С.П., Майборода Г.Я. Соціальна педагогіка: навчально-методичний посібник. – Черкаси-Ужгород: Мистецька лінія, 2002. – 268 с.
7. Бартків О.С. Соціально-педагогічна практика в школі-інтернаті (методичні матеріали для студентів спеціальності «Соціальна педагогіка»/ О.С.Бартків, Л.К.Грицюк, В.С.Петрович;/Практична психологія та соціальна робота.-2004.-1.– С.58-67
8. Бевз Г.М. Прийомна сім'я: перші кроки до альтернативних форм опіки дітей//Педагогіка і психологія.-2003.-1.– С.62-66
9. Беспалько О.В. Особливості підготовки та реалізації соціальних проектів у територіальній громаді//Соціальна педагогіка: теорія та практика.-2005.-2.– С.75-82
10. Беспалько О. Форми підготовки спеціалістів до соціально-педагогічної роботи в громаді//Соціальна педагогіка: теорія та практика.-2005.-1.– С.74-80
11. Беспалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях / О.В. Беспалько : Навч. посібник. – К.: Освіта, 2003. – 134 с.
12. Беспалько В.В. Психологічні та соціальні проблеми дитячої і підліткової наркоманії // Практична психологія і соціальна робота. - №5. – 2004. – С. 51-60.
13. Беспалько В.В. Освітні технології профілактики адитивної поведінки учнівської молоді/ В.В.Беспалько, О.В.Коган;/Педагогіка і психологія.-2004.-3.– С.62-69 265
14. Беспалько В.В. Психологічні та соціальні проблеми дитячої і підліткової наркоманії//Практична психологія та соціальна робота.-2004.-4.– С.57-59
15. Болтівець С.І. Психологічне обґрунтування заходів профілактичної роботи в навчальних закладах з метою профілактики наркоманії, токсикоманії, алкоголізму // Практична психологія і соціальна робота. – №12. – 2004. – С.56-58.

16. Болтівець С.І. Соціально-психологічні причини поширення пияцтва серед молоді/ С.І.Болтівець, Л.А.Філоненко;/Практична психологія та соціальна робота.-2004.-10.– С.4-6
17. Бусел Ю.В. Сучасні молодіжні субкультури : пофігізм чи протест / Юлія Бусел. – К. : Шк. світ, 2009. – 96 с. – (Серія «Психологічна скарбничка»).
18. Василькова Ю.В. Методика и опыт работы социального педагога:Учеб. пособ. для пед. вузов.– Москва:Академия, 2001.– 160 с.
19. Використання інтерактивних методів та мультфільмів у профілактиці ризикованої поведінки: методичний посібник для спеціалістів, які працюють з бездоглядними та безпритульними дітьми та підлітками / За ред. Т.В. Журавель; [авт.колектив Т.В. Журавель, Т.Л. Лях, О.М. Нікітіна]. – К., 2010. – 168 с.
20. Волонтерський рух в Україні: тенденції розвитку/Вайнола Р.Х., Капська А.Й., Комарова Н.М.– Київ:Академпрес, 1999.– 112 с.
21. Волощук І.С. Програми для обдарованих і талановитих школярів [Програми для обдарованих в США]/ І.Волощук, В.Шепотько;/ Рідна школа.- 2005.-1.– С.70-72
22. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997.
23. Гончарова-Горянська М. Соціальна компетентність: поняття, зміст, шляхи формування в дослідженнях зарубіжних авторів//Рідна школа.-2004.-7-8.– С.71-74
24. Гусева Н.А. Тренинг предупреждения вредных привычек у детей. Программа профилактики злоупотребления психоактивными веществами. – СПб: Речь, 2003. – 256 с.
25. Динаміка поширення тютюнопаління, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед учнівської молоді України: 1995, 1999, 2003 / О.М. Балакірева, О.О. Яременко, О.Р. Артюр та ін. – К.: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2003. – 174 с. 266
26. Діяльність класного керівника щодо педагогічної профілактики вживання наркогенних засобів // Класний керівник у сучасній школі: Метод.посібник / В.М.Оржеховська – К., ІЗМН, 1996.

27. Доброскок І.І. Предмет та завдання соціальної педагогіки в сучасній освітній парадигмі /І.Доброскок// Молодь і ринок. – 2010. – №1-2. – С.125-130.
28. Доброскок І.І. Соціокультурна парадигма формування ціннісних орієнтацій магістрів із соціальної педагогіки /І.Доброскок // Молодь і ринок. – 2010. – №4. – С.74-76.
29. Доброскок І.І. Культурологічний підхід до формування професійної компетентності майбутніх соціальних педагогів в умовах магістратури / І.Доброскок // Педагогічний альманах : зб. Наук.праць / Південноукраїнський регіональний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів. Херсон, 2010. – Вип. 8. – С.114-121.
30. Євтух М.Б. Соціальна педагогіка: Підручник / М.Б. Євтух, О.П. Сердюк. – [2-ге вид., стереотип.]. – К. : МАУП, 2003. – 232 с.
31. Заверико Н. Особливості соціалізації підлітків і молоді в сучасних умовах//Соціальна педагогіка: теорія та практика.-2005.-1.– С.30-35
32. Інтегрований курс соціально-педагогічної теорії і практики [навч.посібник] / О.О. Біла, І.М. Богданова, З.Н. Курлянд та ін. / за ред. І.М. Богданової. – Одеса: Пальміра, 2005. – С. 283-289.
33. Інформація і право:Інформаційно-довідниковий бюлетень.Вип. 2.– Київ:ДЦССМ, 2003.– 124 с.
34. Інформація і право:Інформаційно-довідниковий бюлетень.Вип. 3.– Київ:ДЦССМ, 2003.– 220 с.
35. Капська А.Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю: Навч.-метод. посібник. – К.: УДЦССМ, 2001. – 220 с..
36. Коваль Л.Г. Соціальна педагогіка / соціальна робота : Навч. посібник / Л.Г. Коваль, І.Д. Зверєва, С.Р. Хлебик С.Р. – К. : 1997. – 392 с. – С. 151-164.
37. Короткий термінологічний словник із соціальної педагогіки, соціальної роботи / Уклад. Л.В.Лохвицька, І.І.Доброскок. □Переяслав-Хмельницький, 2007 – 144 с.
38. Кривокінь Н.І., Професійна компетентність через призму волонтерської практики / Н.І.Кривокінь, Г.І.Маюренко;/Соціальний захист.-2004.– 3.– С.41-42 267

39. Лукашевич М.П. Соціалізація: виховні механізми і технології / М.П. Лукашевич. – К.: ІЗМН, 1998.
40. Максименко С.Д. Актуальні питання профілактики наркоманії// Практична психологія та соціальна робота.-2004.- 10.– С.1-3
41. Максимова Н.Ю. Виховна робота з соціально дезадаптованими школярами: Методичні рекомендації / Н.Ю. Максимова. – К.: ІЗМН, 1997. – 136 с.
42. Методичні рекомендації до проведення тренінг-курсу для підлітків з питань просвітницької роботи щодо здорового способу життя. – К.: Міленіум, 2002. – 48с.
43. Нормативно-правове забезпечення діяльності центрів соціальних служб для молоді, Ч. II: Правові документи України щодо реалізації програм стосовно різних категорій дітей, молоді та сімей ЦССД.– Київ: ДЦССМ, 2003.– 399 с.
44. Организации, работающие в области ВИЧ/СПИД в Украине. (Справочник). – Выпуск 2, Альянс, 2002. – 491 с.
45. Оржеховская В.М. Твой выбор – ответственное поведение: [Учеб.-метод. пособие] / В.М. Оржеховская, Т.Е. Федорченко, Л.И. Габора, Е.Н. Гасникова. – К.: ООО «Интерпринт», 2005. – 148 с.
46. Оржеховська В.М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх. – К., 1996. –С. 352.
47. Оржеховська В.М. Духовність і здоров'я. Навчальний посібник. – Видання друге. Доповнене. Черкаси, 2004. – 216 с.
48. Оржеховська В.М. Збереження репродуктивного здоров'я неповнолітніх [Навчальний посібник] / В.М. Оржеховська, Л.І. Габора. – К.: «Медіана», 2004. – 180 с.
49. Оржеховська В.М. Методика позбавлення неповнолітніх наркотичних звичок. Метод. посібник. – К. : ІСПО, 1995. – 262 с.
50. Оржеховська В.М. Превентивна педагогіка: Науково-методичний посібник / В.М. Оржеховська, О.І. Пилипенко [АПНУ. Інститут проблем виховання]. – Ізмаїл: СМІЛ, 2006. – 283 с.
51. Оржеховська В.М. Профілактика девіантної поведінки неповнолітніх / В.М. Оржеховська, Т.Є. Федорченко. – Черкаси: Вид. Чабаненко Ю., 2008. – 376 с.

52. Оржеховська В.М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх К. «ВіАн», 1996.
53. Оржеховська В.М. Система роботи шкіл із профілактики вживання учнями наркотичних речовин. Навч.-метод. посібник / В.М. Оржеховська, М.Вієр. – Черкаси, 2007. – 198 с. 268
54. Оржеховська В.М. Соціально-педагогічні проблеми девіантної поведінки неповнолітніх в сучасних умовах // Педагогіка і психологія,- 1995.- №4.- С. 90-98.
55. Оржеховська В.М. Формування сексуальної культури молоді: Навч.-метод. посібник / В.М. Оржеховська, Г.П. Корчова. – К.: Вид-во ВПЦ «Експрес», 2005. – 130 с.
56. Педагогічний словник / За ред. Ярмаченка М.Д. – К.: Педагогічна думка, 2001.
57. Педагогічно – правова профілактика правопорушень серед учнівської молоді. – К.: ІЗМН, 1997.-248 с.
58. Перунько О.В. Актуальні проблеми сексуального виховання підлітків. – К. : ДЦССМ, 2004. – 80 с.
60. Петров І. Педагогічні засади дозвілля в паркових закладах (зарубіжний досвід)//Рідна школа.-2004.-12.– С.39-41
- . Петрович В.С. Тренінг з впровадження програм профілактики ВІЛ/СНІДу та пропаганди здорового способу життя // Практична психологія та соціальна робота.-2004.-11.– С.7-37
60. Пилипенко О.І. Деякі аспекти наркотизації підлітків / Довіра і надія.- К.: Академпрес, 1994.- №3.- С. 27-30.
61. Пилипенко О.І. Педагогічна діагностика вживання наркогенних речовин.- Київ, 1992.- 23 с. / Методичні рекомендації / Ін-т педагогіки АПН України.
62. Пилипенко В. Наркоманія у молодіжному середовищі України // Розбудова держави. – №11. – 1997. – С. 30-37.
65. Пилипенко О.І. Методологічні підходи до соціальної роботи з групами ризику. Сучасна соціологічна парадигма. МАУП, 2000. 76- 80 с.

66. Пилипенко О.І. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Превентивна педагогіка» для студентів спеціальності 6.040200 – соціальна робота. Укл. О.І. Пилипенко- Київ: ВМУРоЛ «Україна», 2003, – 64 с.
67. Пилипенко О.І. Превентивна педагогіка в контексті традиційних педагогічних поглядів / О.І. Пилипенко // «Педагогіка і психологія» АПН України. – К. – 2004. – №1. – С 14-18. 269
68. Пилипенко О.І. Соціально-педагогічна профілактика адиктивної поведінки у роботі соціального педагога Профілактика наркотизації. Академ прес. Київ 1994.
69. Пилипенко О.І., Превентивна освіта в інтеграції класичних педагогічних підходів//Педагогіка і психологія.-2004.-1.– С.74-80
70. Пилипенко О.І. Методологічні підходи до соціальної роботи з групами ризику. Сучасна соціологічна парадигма / О.І. Пилипенко. – К.: МАУП, 2000, С. 76-80.
71. Постовий В. Виховання дітей у сучасній сім'ї / В.Г. Постовий // Педагогічна газета. – 2006. – №7 (144). 72. Постовий В.Г. Сучасна сім'я і її педагогіка. К., 1993.
73. Словарь по социальной педагогике: Учеб. пособ./Авт.-сост. Л.В. Мардахаев.– Москва:»Академія», 2002.– 368 с. 74. Словарь практического психолога / Сост. С.Ю.Головин. – Минск : Харвес, 1997.
75. Словарь-справочник по социальной работе / под ред. Е.И. Холостовой. – М.: Юрист, 1997. 77. Словник основних термінів і понять з превентивного виховання / Під заг. Ред. Оржеховської В.М./ Тернопіль. – 2007, – 200 с.
78. Словник основних термінів і понять з превентивного виховання/Уклад. В.М. Оржеховська, В.Є. Виноградова-Бондаренко, І.І. Доброскок.– Переяслав-Хм., 2003.– 64 с.
79. Словник-довідник для соціальних педагогів та соціальних працівників / За заг. ред. А.Й.Капської, І.М.Пінчук, С.В.Толстоухової. – К., 2000.
80. Словник-довідник для соціальних працівників та соціальних педагогів / За заг. ред. А.Й.Капської.– Київ:УДЦССМ, 2000.– 260 с.
81. Слухіна Т. Гавань надії // Безпека життєдіяльності.- 2004.- 2.– С.30-31

82. Смоляна Я. Просвітницький тренінг як метод формування критичного ставлення підлітків до засобів масової інформації//Соціальна педагогіка: теорія та практика.-2005.-2.– С.12-17
83. Соціальна робота в Україні: навчальний посібник / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, С.Я. Харченко та ін., ; [за заг. ред. : І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової]. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 256 с.
84. Соціальна робота з дітьми та молоддю: проблеми, пошуки, перспективи/ За ред. І.М. Пінчук, С.В. Толстоухової.– Київ:УДЦССМ, 2000.– 276 с. 270
85. Соціальна робота. Актуальні проблеми теорії і практики соціальної роботи на межі тисячоліть: Монографія. Кн. 1 / В.П. Андрущенко, В.П. Бех, М.П. Лукашевич.– Київ:УДЦССМ, 2001.– 344 с.
86. Соціальна робота. Вища освіта України:Методологічні та соціально-виховні проблеми модернізації: Монографія. Кн. IV/В.П. Андрущенко, В.П. Бех, В.А. Єрмолаєв; Під ред. В.П. Андрущенка.– Київ; Запоріжжя:ДЦССМ; ЗДУ, 2002.– 440 с.
87. Соціальна робота: технологічний аспект: Навч. Посібник / за ред. А.Й. Капської.– Київ:Центр навч. л-ри, 2004.– 352 с.
88. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями / за редакцією професора А.Й. Капської. – К. : Центр навчальної літератури, 2003
89. Соціально-педагогічні та медико-психологічні заходи протидії вживанню наркогенних засобів неповнолітніми і молоддю. [Науково-методичний посібник] (заг. ред. О.І. Пилипенко). – К.: А.Л.Д., 1995 – 100 с.

Додатки

СХЕМА АНАЛІЗУ ОСОБЛИВОСТЕЙ І НЕДОЛІКІВ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ

I. Загальна характеристика сім'ї:

1. Склад сім'ї: повна, формально повна, неповна.
2. Характеристика сім'ї: гармонійна, проблемна (конфліктна, антипедагогічна, асоціальна, аморальна).
3. Типовий стан сім'ї: – емоційний комфорт; – тривожність; – емоційно-психологічний дискомфорт і нервово-психічне напруження.
4. Стиль сімейного виховання: ліберальний, демократичний, авторитарний, нестійкий.
5. Порушення сімейного виховання: – домінуюча гіперпротекція; – потураюча гіперпротекція; – гіперпротекція; – емоційне викладання; – жорстка поведінка; – підвищена моральна відповідальність.
6. Ставлення до навчального закладу: підтримують тісний зв'язок, підтримують контакти епізодично. Зв'язки мають випадковий характер, батьки уникають контактів.

II. Особливості сімейного виховання:

7. Батьки створюють умови для правильного розвитку дитини: – нормальні житлово-побутові умови; – організація місця для занять; – створення домашньої бібліотеки; – наявність ігрових куточків; – контроль за дотриманням санітарно-гігієнічного режиму.
8. Батьки розвивають пізнавальні інтереси дитини: – разом з дітьми слухають радіопередачі; – дивляться й обговорюють телепередачі; – читають книжки, обговорюють їх зміст; – ходять з дітьми до театру; – відвідують кіно; – заохочують улюблені заняття дитини.
9. Батьки надають допомогу в навчанні, організації домашньої навчальної праці.
10. Діти мають конкретні трудові обов'язки в сім'ї.
11. Батьки виконують рекомендації педагогів щодо виховання дитини. Батьки бачать недоліки у вихованні своїх дітей.
12. Сім'я допомагає педагогу в організації навчально-виховної роботи. Батьки справляються із вихованням дитини.

III. Недоліки сімейного виховання (назва).

1. Причини недоліків (відповідне підкреслити): – неблагополуччя сім'ї (мікроклімат, здоров'я); – відсутність єдиних вимог; – незнання психологічних особливостей своєї дитини; – низький освітній, культурний, психолого-педагогічний рівень батьків; – відсутність контролю, бездоглядність, психічна деривація дитини; – використання антипедагогічних заходів впливу; – неправильне оцінювання дитини, її ідеалізація; – невиконання рекомендацій педагога; – невіра у можливості дитини, у свої сили; – переоцінювання виховних можливостей сім'ї; – інші причини (вказати які).

ПРОФЕСІОГРАМА ПСИХОЛОГА В РОБОТІ З ПЕДАГОГІЧНО ЗАНЕДБАНИМИ ДІТЬМИ

1. Вести банк даних (картотеку) про дітей, схильних до правопорушень.

№ п.п.	Прізвище, ім'я, по батькові	Рік народження	Клас	Дата постановки на облік	Причина постановки на облік	На який облік поставлено	Зайнятість в гуртках	Упінність	ППБ в

2. залучати важковиховуваних підлітків до роботи в гуртках, творчих об'єднаннях, спортивних секціях, клубах за інтересами школи, позашкільних закладах, місцем проживання.
3. Вести облік зайнятості учнів в гуртках, клубах, секціях.
4. залучати важковиховуваних підлітків до участі до діяльності комісій дисципліни та правопорядку шкільного учнівського самоврядування.
5. залучати важковиховуваних підлітків до участі у різних акціях милосердя, добродійних акціях, позакласних виховних заходах.
6. Спільно з класними керівниками брати участь у проведенні рейдів-перевірок дотримання важковиховуваними підлітками режиму дня та правил для учнів.
7. Спільно з класним керівником здійснювати контроль за організацією вільного часу важковиховуваними підлітками.
8. Вести індивідуальну роботу зі школярами, схильними до правопорушень.
9. брати участь в роботі шкільного штабу (Ради) профілактики правопорушень серед неповнолітніх.
10. Співпрацювати з соціальними інституціями регіону (комісією в справах неповнолітніх і кримінальною міліцією та ін.) з метою підвищення ефективності правовиховної роботи та у превенції правопорушень.